

Prof. dr. Sead SELIMVIĆ,

Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli

DOPRINOS DIPLOMATIJE REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE MEĐUNARODNOM PRIZNANJU DRŽAVE 1992. GODINE I OČUVANJU NJENOG IDENTITETA

Apstrakt: Autor u radu piše o doprinosu diplomatije Republike Bosne i Hercegovine međunarodnom priznanju države 1992. godine i očuvanju njenog identiteta. Međunarodno priznanje Bosne i Hercegovine učinilo je legitimnom odbranu države od agresije, učinilo legitimnom Armiju Republike Bosne i Hercegovine i sve institucije države. Bosanskohercegovačka diplomatija je 1992. godine svoje aktivnosti usmjerila na najznačajnije subjekte međunarodnih odnosa kao što su Sjedinjene Američke Države, Evropska zajednica, Ujedinjene nacije. Diplomacija je u svojim aktivnostima upoznavala svjetsku javnost sa karakterom rata u Bosni i Hercegovini, te neminovnost njenog prijema u Ujedinjene nacije. Osim toga, kontinuirano je rađeno na upoznavanju svjetske javnosti sa činjenicom da je Bosna i Hercegovina "povijesni politički entitet", da je multikulturalno društvo, te da zajednički život nema alternativu.

Ključne riječi: Bosna i Hercegovina, diplomatija, međunarodna zajednica, priznanje, identitet, Evropska zajednica, Sjedinjene Američke Države, Ujedinjene nacije.

UVOD

Međunarodna zajednica je u vrijeme "hladnog rata" podržavala Socijalističku Federativnu Republiku Jugoslaviju (SFRJ). Nakon pada Berlinskog zida, ujedinjenja Njemačke, prestanka postojanja Varšavskog pakta i početkom raspada socijalizma ta podrška je izostala. Sjedinjene Američke Države (SAD) i Evropska zajednica (EZ) podržavaju samostalnost i nezavisnost jugoslavenskih republika.

U procesu disolucije SFRJ važnu ulogu je imala Arbitražna (Badinterova) komisija. Ona je osnovana u povodu Konferencije o Jugoslaviji u

Hagu 1991. godine. Arbitraža ove komisije imala je snagu međunarodne presude.¹

Komisija je u mišljenju broj 1 zaključila da je SFRJ u procesu raspadanja, u mišljenju broj 3 da se republičke granice ne mogu mijenjati bez njihove saglasnosti, u mišljenju broj 4, da Socijalistička Republika Bosna i Hercegovina (SR BiH) svoj zahtjev za međunarodnim priznanjem potraži putem referenduma na koji bi bili pozvani da učestvuju svi građani SR BiH bez razlike i pod međunarodnom kontrolom, a u mišljenju broj 8 je konstatovano "da je proces raspadanja SFRJ (...), došao do kraja i da treba konstatovati da SFRJ više ne postoji".²

Skupština SR BiH je donijela odluku o raspisivanju referenduma za nezavisnost. Na referendum je izašlo 64,31% građana s pravom glasa ili 2/3 građana. Od ukupnog broja građana koji su izašli i glasali na referendumu njih 99,44% bilo je za nezavisnu i suverenu Republiku Bosnu i Hercegovinu.³

Nakon referenduma aktivnosti velikosrpskih snaga na destrukciji Bosne i Hercegovine značajno su pojačane. Diplomacija Republike Bosne i Hercegovine morala je biti vrlo aktivna u djelatnosti na međunarodnom priznanju države.

PREDSJEDNIK PREDSJEDNIŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE U DAVOSU

Predsjednik predsjedništva Bosne i Hercegovine Alija Izetbegović ulagao je velike napore da afirmiše državu na međunarodnom planu. Nakon povratka iz Davosa (Švicarska), drugog februara 1992., gdje je učestvovao u radu Svjetskog ekonomskog foruma, predsjednik Predsjedništva Bosne i Hercegovine je na sarajevskom aerodromu „Butmir“ novinarima, između ostalog, izjavio da je ovom skupu prisustvovao da bi na njemu iznio situaciju u Bosni i Hercegovini, „koja je dugo bila potisnuta sa aktuelne scene“, pa je zato bilo potrebno da „svijet sazna za njene aktuelne probleme“.

Tim povodom Izetbegović je u Davosu - kako je saopštio novinarima - razgovarao sa liderom Turske Demirelom, Bugarske Želevim, Grčke Micotakisom, zatim sa Rejmondom Barom, bivšim predsjednikom francuske vlade, potom sa Kušnerom, francuskim ministrom koji je, inače, bio domaćin Izetbegoviću. Predsjednik Predsjedništva Republike nakratko je, kako je kazao, razgovarao i sa Kisindžerom, Mandelom i još nekim liderima za koje je smatrao da je potrebno da ih upozna sa stanovištima Bosne i Hercegovine u ovoj aktuelnoj društvenoj i političkoj krizi.

Predsjednik Izetbegović je takođe rekao da se susreo i sa Tuđmanom, Kučanom, Stojanom Andonovim, koji je na ovaj skup došao umjesto Kire

---

¹ Više o tome vidi: "Konferencija o Jugoslaviji. Mišljenje Arbitražne komisije", Safet Halilović, *Restitucija bosanske državnosti*, Zenica, 1993, str. 122-130.

² Isto.

³ "Službeni list SRBiH", broj 7, Sarajevo, 27. marta 1992. Vidi i: Safet Halilović, *Restitucija bosanske državnosti*, Zenica, 1993, str. 132.

Gligorova, koji ovih dana boravi u SAD, i sa njima je razgovarao o aktuelnim pitanjima krize u republikama bivše jugoslovenske zajednice.

„Na afirmaciji BiH napravili smo mali korak naprijed, što vodi daljoj afirmaciji Republike“. U brojnim razgovorima koje je Izetbegović vodio u Davosu, "mnogi sagovornici su se bili jako zainteresovali za neke kontraverze u BiH."⁴

AMERIČKA PODRŠKA REFERENDUMU

Predsjednik BiH Alija Izetbegović, koji boravi u posjeti SAD, susreo se 19. februara 1992. godine sa zamjenikom državnog sekretara Lorensom Iglbergerom. Nakon razgovora koji su trajali sat i po predsjednik Alija Izetbegović je u izjavi za „Oslobođenje“ i „Glas Amerike“ istakao da su oni bili vrlo otvoreni i srdačni i da su se vodili praktično o svim krupnim i aktuelnim pitanjima Jugoslavije i Bosne i Hercegovine. Predsjednik Izetbegović informisao je svoga domaćina o razgovorima predstavnika političkih partija BiH, koji su se vodili pod pokroviteljstvom EZ-a u Sarajevu i koji će se nastaviti u Lisabonu.⁵

On je zamjenika državnog sekretara Iglbergera informisao o opcijama koje su tokom ovih razgovora bile izložene, a iznio mu je i svoje stavove predavši mu i pismenu verziju tih opcija. Takođe su razgovarali o referendumu o nezavisnosti i suverenitetu BiH, kao i o tendencijama i planovima, nekada javnim, a nekada tajnim, o podjelama BiH i o narušavanju njenog integriteta. Gospodin Iglberger izrazio je punu podršku predstojećem referendumu, ocijenivši to kao najdemokratskiji način odlučivanja građana o sudbini Republike, obećavši istovremeno da će Stejt department uputiti svoje posmatračke da prate izjašnjavanje građana BiH, što će sa svoje strane učiniti i američki Kongres. Predsjednik Izetbegović je takođe istakao da su u ovim razgovorima razmatrane i ekonomske prilike, zatim akcija upućivanja plavih šljemova u Hrvatsku i BiH, kao i o nekim drugim pitanjima.⁶

Upitan da li je došlo do kakvih promjena u američkim gledanjima za priznavanje jugoslovenskih republika, predsjednik Izetbegović je rekao da ima utisak da američka Vlada preispituje svoja stanovišta, ali da se vjerovatno ne mogu očekivati neki krupniji potezi, barem ne kada je riječ o Bosni i Hercegovini, do završetka predstojećeg referenduma.⁷

Stejt department je nakon razgovora zamjenika državnog sekretara Iglbergera sa predsjednikom Izetbegovićem izdao saopštenje za štampu u kome se ističe da je zamjenik državnog sekretara izrazio predsjedniku Izetbegoviću visoko poštovanje Sjedinjenih Država za dosljedne napore i nastojanja

---

⁴ "Korak ka afirmaciji BiH. Alija Izetbegović nakon povratka iz Davosa", *Oslobođenje*, broj 15669, godina XLIX, Sarajevo, 3. februar 1992., str. 1.

⁵ "Američka podrška referendumu", *Oslobođenje*, broj 15687, godina XLIX, Sarajevo, 21. februar 1992., str. 3.

⁶ Isto.

⁷ Isto.

bosanskohercegovačkog rukovodstva da postigne miroljubivo političko rješenje jugoslovenske krize kao i interes SAD za razvijanje bliskih veza sa ovom republikom.⁸

Zamjenik državnog sekretara takođe je izrazio podršku SAD budućim naporima pod pokroviteljstvom EZ-a da se ojača dijalog među svim stranama u BiH kao i protivljenje Sjedinjenih Država svakom pokušaju remećenja ili onemogućavanja predstojećeg referenduma o nezavisnosti Bosne i Hercegovine. Iglberger je ponovo naglasio predsjedniku Izetbegoviću da će SAD oštro osuditi svaki pokušaj bilo koje strane da upotrijebi silu ili zastrašivanje radi narušavanja teritorijalnog integriteta BiH. SAD, kaže se na kraju saopštenja, ne prihvataju korištenje sile ili zastrašivanje radi mijenjanja granica jugoslovenskih republika.⁹

SUSRET IZETBEGOVIĆA I BUTROSA GALIJA

Predsjednik BiH Alija Izetbegović tokom boravka u Njujorku susreo se sa generalnim sekretarom UN-a Butrosom Galijem i njegovim ličnim izaslanikom za Jugoslaviju Sajrusom Vensom 21. februara 1992. godine. Glavna tema njihovog razgovora bio je dolazak mirovnih snaga u Jugoslaviju i političke prilike u Bosni i Hercegovini uoči tog događaja i predstojećeg referenduma o samostalnosti i suverenitetu ove republike. U izjavi za „Oslobođenje“ Alija Izetbegović je rekao da ga je generalni sekretar informisao da su postojale dileme, čak su vršeni i određeni pritisci da se sjedište Glavnog štaba UNPROFOR-a ipak premjesti iz Sarajeva, ali da je sve to razriješeno i odbijeno. Saglasili smo se, dodaje Izetbegović, da će sam dolazak mirovnih snaga imati pozitivan uticaj i na stanje u BiH i biće faktor smirivanja, popuštanja napetosti i doprinijeće da se počne stvarati osjećaj sigurnosti kod građana. Složili smo se i oko toga da dolazak mirovnih snaga ne može zamijeniti dogovore o političkom razrješenju krize, ali će predstavljati veoma važan preduslov da se proces političkog rješavanja nastavi u povoljnijim okolnostima i atmosferi.¹⁰

POKUŠAJ SPREČAVANJA MEĐUNARODNOG PRIZNANJA BOSNE I HERCEGOVINE

Početak mjeseca marta 1992. godine situacija u Bosni i Hercegovini je bila dramatična. Eksplozije, ubistva, barikade, incidenti i drugi događaji postali

---

⁸ Isto.

⁹ "Američka podrška referendumu", *Oslobođenje*, broj 15687, godina XLIX, Sarajevo, 21. februar 1992., str. 3.

¹⁰ "Sarajevo mirovna prijestonica. Izetbegović kod Galija", *Oslobođenje*, broj 15688, godina XLIX, Sarajevo, 22. februar 1992., str. 3.

su stvarnost. "Rat je na vratima Bosne", pisalo je na naslovnoj stranici sarajevskog lista "Oslobođenje".¹¹

Eksplodije u Doboju. Pucnji i ubistva u Sarajevu i Bosanskom Brodu. Napeta situacija bila je i u Hercegovini, Čapljini i Mostaru posebno. Prijetila je eskalacija sukoba. U gradu su postavljene barikade. Kasarne JNA su bile blokirane.

Rat se vodio u velikom dijelu države. Stanovništvo pojedinih općina, kao što je Mrkonjić Grad, već je bilo u zbjegovima. Specijalne jedinice MUP-a Srbije "Crvene beretke" unosile su nemir i izazivale incidente u Šipovu, Banja Luci i drugim mjestima.¹²

Zagovornici podjele Bosne i Hercegovine radili su sve da međunarodnoj zajednici pokažu da je Bosna i Hercegovina nemoguća država, da je u njoj nemoguć suživot. Svim sredstvima se nastojalo spriječiti međunarodno priznanje Bosne i Hercegovine. Bosanski Srbi su, uz pomoć JNA zaokruživali "srpsku državu" na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine. Na sceni je bilo realiziranje strateškog cilja "svi Srbi u jednoj državi".¹³

MEĐUNARODNA ZAJEDNICA NAJAVLJUJE PRIZNANJE BOSNE I HERCEGOVINE

U ovo vrijeme važnu ulogu imala je bosanskohercegovačka diplomatija. Diplomatske aktivnosti bile su usmjerene na najvažnije subjekte međunarodnih odnosa: SAD, EZ, UN.

Početak marta 1992., tačnije 8. marta 1992. godine, iz Njujorka su, iz diplomatskih izvora, dolazile informacije da je administracija Džordža Buša, predsjednika Sjedinjenih Američkih Država, odlučila da prizna Bosnu i Hercegovinu, Hrvatsku, Makedoniju i Sloveniju. Odluka o priznanju trebala je uslijediti nakon što to učini Evropska zajednica. Osim toga, bilo je jasno da SAD i Evropska zajednica neće priznati promjene granica jugoslavenskih republika silom, "i da će četiri jugoslavenske republike u skladu sa principima KEBS-a biti priznate u okvirima svojih granica definiranim jugoslavenskim ustavom i onakvim kakve su bile prije nego što su ratni sukobi započeli".¹⁴

---

¹¹ "Rat na vratima Bosne", *Oslobođenje*, br. 15713, godina XLIX, Sarajevo, 18 mart 1992., str. 1.

¹² "Nemir donijele crvene beretke", *Oslobođenje*, br. 15720, godina XLIX, Sarajevo, 25. mart 1992., str. 1.

¹³ "Službeni glasnik RS", broj 22, 26. novembar 1993.; Omer Ibrahimagić, *Politika secesije bosanskih Srba*, Gračanica, 2018, STR. 73-74.

¹⁴ "Primakao se trenutak odluke", *Oslobođenje*, br. 15704, godina XLIX, Sarajevo, 9. mart 1992., str. 1.; "Priznanje prije Uskrsa", *Oslobođenje*, br. 15706, godina XLIX, Sarajevo, 11. mart 1992., str. 1.; "Američko priznanje prije na vidiku", *Oslobođenje*, br. 15706, godina XLIX, Sarajevo, 11. mart 1992., str. 7.; "Usklađeno do priznanja", *Oslobođenje*, br. 15707, godina XLIX, Sarajevo, 12. mart 1992., str. 1.; "Evropa hoće nezavisnu BiH", *Oslobođenje*, br. 15707, godina XLIX, Sarajevo, 12. mart 1992., str. 7.

Ministar vanjskih poslova Portugala i predsjednik Ministarskog vijeća Evropske zajednice Deuš Pinjeiro izjavio je, 21. marta 1992. godine u Lisabonu, da će Evropska zajednica priznati Bosnu i Hercegovinu i Makedoniju, 6. aprila 1992. godine na zasjedanju Vijeća Evropske zajednice za generalna pitanja, koje će biti održano u Luksemburgu. On je naveo da izvještaj portugalskog ambasadora Žoze Kutiljera, koji je u ime Evropske zajednice vodio razgovore o Bosni i Hercegovini, na kraju sadrži prijedlog za priznavanje nezavisnosti.¹⁵

BOSNA I HERCEGOVINA JE MEĐUNARODNO PRIZNATA DRŽAVA

Na sjednici Vijeća Ministara Evropske zajednice, 6. aprila 1992. godine uslijedilo je međunarodno priznanje Bosne i Hercegovine, s tim da se priznanje počelo računati od 7. aprila, što je posljedica diplomatskog prigovora iz Beograda, zbog koincidencije sa 6. aprilom 1941. godine, kada je došlo do razbijanja Kraljevine Jugoslavije. Međunarodnopravnim priznanjem Bosna i Hercegovina je i formalno prestala biti u sastavu SFRJ, potvrđena je njena suverenost, te njen teritorijalni integritet i politička nezavisnost. Republika Bosna i Hercegovina je priznata kao suverena država, sa svim elementima međunarodnog i državnopravnog subjektiviteta. Time je ona postala samostalni i nezavisni međunarodni subjekt. Odmah potom uslijedilo je priznanje Bosne i Hercegovine od strane Sjedinjenih Američkih Država, Norveške, Republike Hrvatske, te drugih zemalja.

HARIS SILAJDŽIĆ U SJEDINJENIM AMERIČKIM DRŽAVAMA

Diplomatiju Bosne i Hercegovine predvodio je dr. Haris Silajdžić, ministar vanjskih poslova. On se 13. aprila 1992. sastao sa državnim sekretarom SAD Džejsom Bejkerom i drugim zvaničnicima Bušove administracije. Oni su razgovarali o uspostavi diplomatskih odnosa i situaciji u Bosni i Hercegovini. Osim toga, on je 14. aprila 1992. razgovarao sa Sajrusom Vensom ličnim izaslanikom Generalnog sekretara za Bosnu i Hercegovinu.¹⁶

Aktivnosti bosanske diplomatije utjecali su na stavove međunarodne zajednice prema agresoru na R BiH. SAD su oštro osuđivale Miloševića i JNA te ih upozoravala da će ih odvesti u političku i ekonomsku izolaciju.¹⁷

U ovome periodu jedinice JNA, jedinice Državne bezbjednosti i specijalne jedinice MUP-a Srbije počinile su mnogobrojne ratne zločine u Bijeljini, Bratuncu, Zvorniku i drugim mjestima.¹⁸

---

¹⁵ "EZ će 6. aprila priznati BiH i Makedoniju", *Oslobođenje*, br. 15717, godina XLIX, Sarajevo, 22. mart 1992., str. 1.

¹⁶ "Susret Silajdžića i Vensa", *Oslobođenje*, br. 15741, godina XLIX, Sarajevo, 15. april 1992., str. 1.

¹⁷ "Susret Silajdžića i Vensa", *Oslobođenje*, br. 15741, godina XLIX, Sarajevo, 15. april 1992., str. 1.

¹⁸ Vidi: Smail Čekić, *Genocid i istina o genocidu. u Bosni i Hercegovini*, Sarajevo, 2012.

Šef bosanskohercegovačke diplomatije Haris Silajdžić je na konferenciji za medije u Vašingtonu 15. aprila 1992. godine govorio o ratnim zločinima te uputio apel čovječanstvu da spriječi masakre civila. On je između ostaloga istakao: "I u času dok mi razgovaramo stotine tijela mrtve ili umiruće djece, žena i ljudi leže u gradovima: Zvorniku, Foči, Višegradu, Bijeljini, Goraždu, Kupresu i drugim mjestima".¹⁹

SRBIJA I JNA GLAVNI KRIVCI ZA RAT U BOSNI I HERCEGOVINI

Aktivnosti bosanske diplomacije utjecale su, između ostalog, da neki listovi poput "Vašington Posta", Srbiju i Hrvatsku označe kao razbojničke države, posebno nakon susreta Karadžića i Bobana u Gracu i razgovora o podjeli Bosni i Hercegovini. Ovaj list je taj susret i sporazum uporedio sa sporazumom Hitlera i Staljina uoči Drugog svjetskog rata.²⁰

Evropska zajednica je, također, u svojoj Deklaraciji o BiH donesenoj 11. maja 1992., označila Srbiju i JNA najvećim krivcem za rat u BiH. Deklaracijom je traženo potpuno povlačenje JNA i njenog naoružanja iz Bosne i Hercegovine ili rasformiranje njenih snaga i stavljanje njenog oružja pod postojeću međunarodnu kontrolu. Zatim se traži otvaranje Sarajevskog aerodroma pod bezbjednim uslovima i dozvolu raspodjele hitno potrebne humanitarne pomoći. Od Srbije je traženo da se obaveže da poštuje integritet i granice svih republika. Evropska zajednica i njene članice su također riješile da opozovu svoje ambasadore u Beogradu na konsultacije. Isti stav, kao Evropska zajednica, imale su i SAD. Nakon razgovora Lorenza Iglbergera, zamjenika američkog državnog sekretara, i Harisa Silajdžića, Iglberger je izjavio da teror u BiH mora prestati.²¹

OFANZIVA BOSANSKOHERCEGOVAČKE DIPLOMATIJE

Ofanziva bosanskohercegovačke diplomatije bila je na vrhuncu. Sve informacije ukazivale su da će Bosna i Hercegovina biti primljena u Ujedinjene nacije. Predsjednik Predsjedništva Republike Bosne i Hercegovine Alija Izetbegović je u ime Predsjedništva uputio zahtjev za prijem države u Ujedinjene nacije. Ministar vanskih poslova Haris Silajdžić se 15. maja 1992. u Njujorku sastao sa Generalnim sekretarom Ujedinjenih nacija Butrosom

---

¹⁹ "Konferencija za štampu šefa bosanskohercegovačke diplomatije u Vašingtonu. Poziv čovječanstvu da spriječi masakre civila ", *Oslobođenje*, br. 15742, godina XLIX, Sarajevo, 16. april 1992., str. 5.

²⁰ "Srbija i Hrvatska – razbojničke države ", *Oslobođenje*, br. 15767, godina XLIX, Sarajevo, 12. maj 1992., str. 1.

²¹ "Teror nad BiH mora prestati ", *Oslobođenje*, br. 15767, godina XLIX, Sarajevo, 12. maj 1992., str. 1.

Galijem. Oni su razgovarali o situaciji u Bosni i Hercegovini i njenom prijemu u svjetsku organizaciju.²² Osim toga, Silajdžić je međunarodnu javnost upoznao o činjenici da se u Bosni i Hercegovini ne vodi vjerski ili međunacionalni sukob već da se radi o agresiji na Republiku Bosnu i Hercegovinu.²³

Diplomatski izvori su nagovijestili prijem Slovenije, Hrvatske i Bosne i Hercegovine u članstvo Ujedinjenih nacija, za 22 maj 1992 godine. Predsjednik Republike Slovenije Milan Kučan je 21 maja 1992 odlazeći u Njujork dao izjavu u Ljubljani novinaru Oslobođenja u kojoj je istakao da se "u BiH brani novo svjetsko uređenje". On je dalje kazao da "Rat u BiH ima drugačiji karakter od rata koji se vodio u Sloveniji. To je rat protiv suverene, međunarodno priznate države, članice KEBS-a i od sutra, člana UN."²⁴

PRIJEM REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE U UJEDINJENE NACIJE

Na zasjedanju Generalne skupštine Ujedinjenih nacija, 22. maja 1992., svi govornici su prijem Republike Bosne i Hercegovine u članstvo označili historijskim. Govornici su isticali da će novi međunarodni status izmijeniti odnos svjetske organizacije prema agresiji na Bosnu i Hercegovinu, ali će i vladu u Beogradu izložiti puno ozbiljnijim izazovima i neugodnostima.²⁵

Šef delegacije R BiH na zasjedanju Generalne skupštine UN Haris Silajdžić je, uz ostalo, kazao da je BiH uvijek bila višekulturno, višenacionalno i višereligijsko društvo a da se "naše kulturno naslijeđe koje pripada svijetu nemilice razara u talasima kulturnog genocida". Ipak, istakao je Silajdžić, narod i vlada BiH moraju gledati iznad te tragedije, u budućnost, da bi gradili mostove povjerenja i tolerancije za šta su uvijek imali poseban talenat (...).²⁶

Tako je Republika Bosna i Hercegovina, po najbržoj proceduri, Rezolucijom 755, primljena u Ujedinjene nacije.

Reagirajući na prijem Republike Bosne i Hercegovine u članstvo Ujedinjenih nacija, predsjednik predsjedništva Alija Izetbegović je rekao da aplauz kojim je popraćen prijem Bosne i Hercegovine sve govori, ali da nije vrijeme za slavlje. "Svi treba da ustanemo u borbi za slobodu i demokratiju".²⁷

---

²² "Susret Gali - Silajdžić", *Oslobođenje*, br. 15770, godina XLIX, Sarajevo, 16. maj 1992., str. 1.

²³ "Haris Silajdžić: To nije vjerski sukob", *Oslobođenje*, br. 15772, godina XLIX, Sarajevo, 18. maj 1992., str. 4.

²⁴ "U BiH se brani novo svjetsko uređenje", *Oslobođenje*, br. 15776, godina XLIX, Sarajevo, 22. maj 1992., str. 2.

²⁵ "Bosna i Hercegovina član Ujedinjenih nacija", *Oslobođenje*, br. 15777, godina XLIX, Sarajevo, 23. maj 1992., str. 1.

²⁶ "Povijest političkog entiteta", *Oslobođenje*, br. 15777, godina XLIX, Sarajevo, 23. maj 1992., str. 1.

²⁷ "Aplauz sve govori", *Oslobođenje*, br. 15777, godina XLIX, Sarajevo, 23. maj 1992., str. 1.

ZAKLJUČAK

Diplomatija Republike Bosne i Hercegovine dala je značajan doprinos međunarodnom priznanju države, prijemu u članstvo Ujedinjenih nacija i očuvanju njenog identiteta. Međunarodno priznanje Bosne i Hercegovine učinilo je legitimnom odbranu države od agresije, učinilo legitimnom Armiju Republike Bosne i Hercegovine i sve institucije države. Bosanskohercegovačka diplomatija je 1992. godine svoje aktivnosti usmjerila na najznačajnije subjekte međunarodnih odnosa kao što su Sjedinjene Američke Države, Evrpska zajednica, Ujedinjene nacije.

Diplomatija je u svojim aktivnostima upoznavala svjetsku javnost sa karakterom rata u Bosni i Hercegovini, te neminovnost njenog prijema u Ujedinjene nacije. Osim toga, kontinuirano je rađeno na upoznavanju svjetske javnosti sa činjenicom da je Bosna i Hercegovina "povijesni politički entitet", da je multikulturno društvo, te da zajednički život nema alternativu.

Sjedinjene Američke Džave, Evropska zajednica, Ujedinjene nacije i drugi subjekti su osuđivali agresiju, ali nisu dovoljno djelovali da pomognu Bosni i Hercegovini u borbi protiv agresije, posebno kada je u pitanju skidanje embarga na uvoz oružja.

CONTRIBUTION OF THE DIPLOMACY OF THE REPUBLIC OF BOSNIA AND HERZEGOVINA TO THE INTERNATIONAL RECOGNITION OF THE COUNTRY IN 1992 AND PRESERVATION OF ITS IDENTITY

Abstract: *The author of the paper writes about the contribution of the diplomacy of the Republic of Bosnia and Herzegovina to the international recognition of the state in 1992 and the preservation of her identity. The international recognition of Bosnia and Herzegovina has made the country's defense legitimate, and also it made the Army of the Republic of Bosnia and Herzegovina and all state institutions legitimate as well. In 1992, Bosnia-Herzegovinian diplomacy focused its activities on the most important subjects of international relations such as the United States, the EU, the United Nations. In its activities, the diplomacy has introduced the world public with the character of the war in Bosnia and Herzegovina and the inevitability of its accession to the United Nations. In addition, the world's public was continually being informed with the fact that Bosnia and Herzegovina is a "historical political entity", a multicultural society, and that life of all its nations together has no alternative.*

Keywords: *Bosnia and Herzegovina, diplomacy, international community, recognition, identity, European Community, United States, United Nations.*